

ЕКОЛОГІЧНІ НАСЛІДКИ ПІДРИВУ КАХОВСЬКОЇ ГЕС

Короленко І. С., здобувач вищої освіти

kis1003@ukr.net

Вікуліна Л.Ф., професор кафедри інформаційних технологій, д.т.н.

Одеський державний аграрний університет, м.Одеса, Україна

В даній роботі нами розглянуто та проаналізовано екологічні наслідки підриву Каховської ГЕС.

Ключові слова: екологічні наслідки, отруйні хімічні речовини, біогеоценоз, Червона Книга України, зміна клімату.

6 червня 2023 року росія здійснила один з наймасштабніших екологічних та гуманітарних злочинів у історії – підриву Каховської гідроелектростанції. Це є великою катастрофою не тільки для людства, а й для тварин та природи. Зона впливу цієї трагедії охоплює щонайменше 5 тис. кв. км, які були затоплені чи осушені [2].

Каховське водосховище охоплювало 18 км³ води, а станом на 14 червня було втрачено вже майже 70% її об'єму.

Руйнування греблі становить велику небезпеку для Чорного моря, тому що туди несеться річкова вода із затоплених територій з великою кількістю паливно – мастильних матеріалів, сотнями тисяч тонн ґрунту, тисячами мертвих тварин і птахів, вирваними з коренем деревами, відходи зі зруйнованих каналізаційних систем та вигрібних ям, залишки міңдобрив та інших хімікатів – все це вплинуло на морську фауну.

Руйнування греблі стало значною небезпекою для Чорного моря, тому що туди стікала річкова вода із затоплених територій з великою кількістю паливно – мастильних матеріалів, сотнями тисяч тонн ґрунту, тисячами мертвих тварин і птахів, вирваними з коренем деревами, відходи зі зруйнованих каналізаційних систем та вигрібних ям, залишки міңдобрив та інших хімікатів – все це може вплинути на морську фауну [3].

Також є придонні забруднення гідроелектростанції, так званий «мул», який у своєму складі має багато отруйних хімічних речовин: важких металів, хлорорганічних з'єднань та дусту, що є дуже небезпечним для здоров'я.

Поблизу Одеси фахівцями Державної екологічної інспекції було зафіксовано нижчий за норму майже у три рази рівень солоності моря, що може вплинути на всю екосистему.

Також дуже критична ситуація у національних парках – йдеться про знищення цілого біогеоценозу. Внаслідок трагедії постраждала велика кількість заказників, заповідних урочищ та пам'яток природи (рис. 1). Через збільшення рівня води у річках змито те, що створювалось довгі роки, плавні, острівці, луки [3].

У затоплених зонах жило багато представників тваринного світу: борсуки, олені, ласки, кабани, косулі. Через змив в море острівців, ділянок степу та лісу загинули сотні видів живих організмів, з яких 71 вид тварин та 32 рослини включені до Червоного списку Міжнародного союзу охорони природи та Червоної книги України.

Ще однією проблемою є те, що затоплення спричинило підвищення рівня ґрунтових вод, внаслідок чого збільшилась волога у ґрунті, і через це можуть розвиватись процеси засолення ґрунту, що є згубно для рослинності.

За словами голови екологічної асоціації «Зелений світ» був завданий удар по зерновому та овочево-баштанному краю півдня, і через відсутність рослинного покриву, що був змитий водою, суховіями посилюється ерозія ґрунтів та погіршується їх стан. Через це може змінитись сільськогосподарська спеціалізація даного регіону [4]. Вода водосховища просто знищила врожай зерна, овочів та баштанних культур.

На даний момент пройшло вже 5 місяців після катастрофи і зараз Каховське водосховище стрімко заростає молодими деревами (рис. 2), як каже еколог Олексій Василюк. Він розповідає, що це сталося завдяки тому, що на початку червня тополі та верби розкидали своє насіння і потрапили на вологий ґрунт. Також еколог зазначає, що небезпека перетворення дна водосховища в пустелю минула і територія перетворюється на найбільший природний ліс степової зони України, що за своєю площею дорівнює площі усіх лісів Запорізької та Херсонської областей [1].

Рис. 2 Каховське водосховище стрімко заростає молодими деревами колаж УНІАН, скріншот із відео Національний природний парк «Кам'янська Січ» [1]

Отже, бачимо, що наслідки підриву Каховської ГЕС є трагічними. Була знищена велика кількість тварин, рослин, забруднене море, порушені ґрунти. Все це вплинуло на подальший розвиток екосистеми нашої країни. Та є і позитивні моменти – дно водосховища заліснюється завдяки природним особливостям дерев, що дає надію на покращення ґрунтових та кліматичних умов. Але для прискорення відновлення території необхідний вплив людини у вигляді меліоративних заходів.

Список використаних джерел:

1. Стрімко перетворюється на ліс: еколог розповів, що відбувається з Каховським водосховищем. URL: <https://www.unian.net/ecology/kahovskoe-vodohranilishche-zarastaet-derevyami-ekolog-rasskazal-cto-budet-zdes-cherez-neskolko-let-12417303.html> (дата звернення: 05.11.2023)
2. Підрив Каховської ГЕС: чотири категорії наслідків та план подальших дій. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2023/06/14/701156/> (дата звернення: 04.11.2023).
3. Катастрофа планетарного масштабу: якими будуть екологічні наслідки теракту на Каховській ГЕС. URL: <https://www.unian.ua/ecology/katastrofa-planetarnogo-masshtabu-yakimi-budut-ekologichni-naslidki-teraktu-na-kahovskiy-ges-12289350.html> (дата звернення: 05.11.2023).
4. Що буде з водою, зерном та Півднем після підриву Каховської ГЕС. URL: <https://hromadske.ua/ru/posts/cto-budet-s-vodoj-zernom-i-yugom-posle-podryva-kahovskoj-ges> (дата звернення: 05.11.2023).